

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Dispytatio VI. De his quæ conueniunt Christo prout est in Eucharistia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

Gabriel.
Maior.
Suarez.
Egidius.
Adamus.

Gabriel quest. vnica art. 2. Maior quest. 6. Suarez disp. 53. sect. 1. Egidius quest. 76. art. 6. dub. 1. & Adamus quest. 5. dub. 3. docent, Christum existentem in Eucharistia, moueri localiter motu in ipso recepto, & merito: quia Christus prout existit in Eucharistia, habet propriam & intrinsecam presentiam localem in se ipso receptam, vt diximus Disputat. ix. Difficult. xiv. Ergo quoties species, quibus est vnitus, mouetur localiter, & acquirunt nouam presentiam, etiam Christus mouetur localiter motu sibi proprio & in se ipso recepto, & nouam presentiam acquirit & recipit, quamuis per accidens motu deriuato ex motu specierum, in ipsis causato ab impetu ipsis immediate impresso, ad eum modum quo anima rationalis vnita materie primæ, mouetur ad motum materie primæ.

DIFFICULTAS II.

A quo Christus existens in Eucharistia mouetur localiter.

Scotus.
Gabriel.
Maior.

Scotus in 4. dist. 10. quest. 6. Gabriel quest. vnica art. 2. & Maior quest. 6. docent, Christum prout in Eucharistia, non moueri à mouente species, sed à solo Deo. Et in primis non moueri à mouente species, probatur, quia ex vna parte, qui mouet species, non imprimit immediate Christo impetum, vt eum immediate motueat, quia eum non tangit immediate; neque mouet Christum mediate, & per accidens imprimendo impetum speciebus, & eas mouendo, quia inter Christum & inter illas non est vnio & connexio aliqua; ac proinde moueri à solo Deo, qui pro sua mera libertate post consecrationem constituit Christum vbicumque sunt species.

Caietanus.
Egidius.
Suarez.
Valquez.

Caietanus verò quest. 76. art. 6. Egidius dub. 1. Suarez disp. 53. sect. 1. & Valquez disp. 190 n. 45. docent, & merito, Christum prout existentem in Eucharistia, moueri à mouente species. Fundamentum verò huius desumptum ex communi modo loquendi fidelium, desumptum ex Scriptura & ex Patribus, secundum quem Christus prout in Eucharistia, dicitur deferri & deglutiri à Sacerdote deferente & deglutiente species: delatio autem & deglutitio verè sunt motus locales. Id autè fieri posse declaratur: quia ex vna parte, Christus est vnitus & coniunctus physice cum speciebus vnione & connexione formali (quamuis supernaturali) non minus quam anima rationalis cum materia prima; & ex altera parte, motus quo Christus localiter mouetur, & presentia qua fit localiter presens in loco specierum, est naturalis secundum substantiam, vt diximus Disputat. v. Difficult. xvi. Optime ergo intelligitur, eum qui mouet & impellit species per se impetu illis immediate impresso, etiam per accidens & naturali consecratione mouere Christum illis physice alligatum, non minus quam qui mouet per se materiam primam, per accidens naturali consecratione mouet animam rationalem.

Qui autem mouet species, nequit Christo impetum imprimere, neque ipsum per se mouere, quia Christus caret modo extensionis, ex cuius defectu nequit pari ab agente naturali, & ex cuius defectu nequit Christus sua gravitate resistere

motui per accidens deriuato ex impetu & motu specierum, causato à mouente species ipsas, quia ex illius defectu nequit in materiam externam agere.

DIFFICULTAS III.

Utrum Christus prout existens in Eucharistia, possit agere & pati actione & passione corporea transeunte.

Difficultas hæc procedit de Christo, secluso dono impassibilitatis, quo nunc gaudet in Eucharistia; & seclusa concomitantia, qua accidentia absoluta à loco determinato, quæ conueniunt Christo in calo, etiam conueniunt ipsi vbicumque sit.

Ocham ergo in 4. quest. 5. Maior dist. 10. q. 5. & Gabriel in Canonem Missæ lect. 45. lit. Q. docent, Christum prout existentem in Eucharistia, posse pati ab agente naturali externo corporeo, & in passum externum corporeum agere, actione & passione corporea transeunte (de facto tamen à Deo impediri, ne impediatur meritum fidei, quæ credimus mysterium Eucharistia.) Et id quo ad actionem probabile existimat Egidius quest. 76. art. 6. dub. 2. Opinio hæc probari potest Primò, quia vt agens corporeum agat, & vt passum corporeum patiat, actione & passione corporea transeunte, sufficit, quod loco coniungantur, aut quod non distent localiter: sed Christus prout existens in Eucharistia, quamuis careat modo extensionis localis, potest tamen ita localiter coniungi agenti & passio corporeo, vt ab eo non distet localiter; ergo poterit ab agente corporeo pati, & in passum corporeum agere. Secundò, quia modus accidentarius non est necessarius agenti ad agendum, neque passio ad patiendum: sed modus extensionis, quo Christus prout existens in Eucharistia caret, est Christo accidentarius; ergo quamuis eo careat, poterit pati ab agente corporeo, & agere in passum passionem & actionem corporea transeunte.

S. Thomas verò quest. 76. art. 7. & quest. 71. art. 4. & Scotus in 4. dist. 10. quest. 5. & 7. Valquez disp. 191. cap. 3. Suarez disp. 53. sect. 2. & communiter Theologi, docent, Christum prout in Eucharistia, non posse naturaliter agere in passum externum corporeum, neque pati ab agente externo corporeo, actione & passione corporea; & merito: quia ad agendum & patiendum actione & passione corporea transeunte, necessarius est contactus physicus agentis & passi, quæ corporea sunt, tamquam conditio necessaria; experientia enim constat, agens corporeum non agere in passum externum corporeum, nisi huic sit proximum & contiguum: sed Christus prout existens in Eucharistia, nequit tangere alterum corpus, & ei esse contiguum, neque tangi ab altero corpore; quia Corpori Christi deficit modus extensionis localis, qui ad contiguitatem requiritur; ergo Christus prout existens in Eucharistia, nequit in alterum agere, neque ab altero corpore pati, passione & actione corporea transeunte.

Ad primam ergo rationem aduersariorum, negamus, ad dictam actionem sufficere propinquitatem agentis corporei ad passum corporeum, absque contactu seu contiguitate. Et ad secundam

dam concedimus, modum extensionis esse in Christo accidentarium; negamus tamen, non esse necessarium agenti & passio corporeo ad dictam actionem & passionem: quia quamvis non sit necessarius agenti tamquam principium seu virtus, neque passio tamquam dispositio, requiritur tamen tamquam conditio in actu primo, ut possit esse sufficiens applicatio agentis ad passum, quæ est conditio necessaria in actu secundo, & nequit esse absque dicto modo.

Addimus, ut optime Vasquez num. 11. Christum prout in Eucharistia, non posse de potentia Dei absoluta agere in passum externum corporeum, neque ab agente naturali corporeo pati; quia ex una parte, neque Christus in dictum passum, neque dictum agens in Christum potest agere sua virtute naturali; & ex altera, neque in Christo, neque in alio dicto agente agnoscitur proportio aliqua, ut eleuari possit à Deo ad id; quia Deus nequit pro sola sua voluntate quamcumque rem ad quemcumque effectum assumere ut instrumentum. Poterit tamen Christus pati passione corporea transeunte, à Deo, & à quocumque alio agente, quod ad agendum non indiget contiguitate cum passio, quia dicta contiguitas tantum requiritur propter agens ut agat, & non propter passum ut recipiat.

DIFFICULTAS IV.

Utrum Christus prout existens in Eucharistia, possit actiones immanentes exercere.

Supponimus, Christum prout existentem in Eucharistia, exercere posse actiones intellectus, independentes à ministerio sensuum (ut visionem Dei, & intellectiones, seu actus scientiæ infusæ) & actus voluntatis, quia ad eos actus intellectus sequuntur; quia modus extensionis, qui in Eucharistia deficit Christo, non est ipsi necessarius ut agat in seipso, neque ut à se ipso patiat; quia tantum requiritur ut contingatur cum passio externo corporeo in quod sit acturus, & cum agente externo corporeo à quo sit passurus. Sed an etiam possit exercere actus intellectus dependentes à ministerio sensuum, constabit ex ijs quæ statim dicemus circa actiones sensitiuas.

Hoc supposito, circa actiones sensus, tam interni quam externi, An scilicet Christus prout existens in Eucharistia, possit eas exercere, Ocham, Maior, & Gabriel ubi supra, partem affirmatiuam tuerunt: Suarez verò lect. 3. Vasquez cap. 3. Egidius art. 7. Adamus quæst. 5. dub. 5. & communiter Theologi partem negatiuam.

Nos tamen existimamus, Christum prout in Eucharistia, non posse exercere actiones sensus exterioris, bene tamen actiones sensus interioris. Ratio prioris partis est, quia sensus exterior nequit operari, nisi quando patitur ab agente aliquo externo corporeo; nempe ab obiecto à quo recipiat species: sensus autem Christi prout in Eucharistia, nequit ab illo pati, ex defectu modi extensionis in Christo, ex cuius defectu obiectum nequit sensui exteriori Christi contigui, ut in hunc agat, & producat species. Ratio posterioris partis est, quia ex una parte, ut sensus interior sentiat, non indiget de nouo pati ab obiecto externo corporeo; quia in absentia obiecti potest species, quas ante defectum

modi extensionis in Christo potuit acquirere & retinere, & medijs illis obiectum ipsum sentire, & percipere: & ex altera parte, abique fundamento exigitur dictus modus extensionis, ut agens agat in se ipso actione immanente; quia iste tantum requiritur, ut agens contingeretur passio externo corporeo, & ipsi debite applicetur. Quod autem actio sensus interioris recipienda sit indiuisibiliter in Christo, non obstat, ut in ipso recipi possit etiam ab agente naturali: quia modus iste est connaturalis accidenti recipiendo, & subiecto recepturo, quando subiecto deficit dictus modus extensionis, præsertim cum iste modus indiuisibiliter existendi non sit posituius, sed quid negatiuum, carentia videlicet extensionis in ordine ad locum.

Et ob dictam rationem Christus, prout in Eucharistia, possit naturaliter moueri motu locali, proportionato præsentæ connaturali corpori existenti absque modo extensionis: de facto tamen obstat, quod Christus præsupponatur in calo quod deserturus non est, & mobile nequeat naturaliter moueri ad nouum locum, nisi deferendo antiquum.

Ex dictis constat, Christum prout in Eucharistia, posse exercere quasque actiones intellectus, dependentes à ministerio sensus interioris (& consequenter, actus omnes voluntatis qui ad eas actiones sequuntur) si alias in ipso sensui sunt species sensibiles, ut esse possunt. Imò de facto species sensibiles, tam sensus exterioris quam interioris, quæ sunt & acquiruntur in Christo prout in calo etiam sunt, & acquiruntur in Christo prout in Eucharistia, iuxta ea quæ dicemus Difficul. vi. Vnde etiam prout in Eucharistia, poterit Christus exercere actiones sensus exterioris, medijs speciebus, deriuatiue connaturali consecratione acquisitis à Christo prout in Eucharistia, ex eo quod ab ipso acquirantur in calo. quod non negamus in nostra Conclusionem, sed tantum quod possit illas exercere medijs speciebus acquisitis primario, & directe à Christo prout in Eucharistia; ita ut quamvis tantum esset in Eucharistia, & non in calo, possit illas acquirere, & sensationes exteriores exercere, quod verè contingit circa sensationem interiorum; quia potest in Eucharistia speciem sensus interioris antea ab ipso diuisibiliter existente acquirere retinere, & media ea sensationem elicere.

Addimus, ut optime Suarez, Egidius, & Adamus, Christum prout in Eucharistia, posse de potentia Dei absoluta actiones sensuum exteriorum exercere, & etiam interiorum, quamvis in his non sint retentæ species; quia posita specie sensibili, in illis operari possunt: species autem possunt à solo Deo sensibus exterioribus & interioribus imprimi & infundi.

DIFFICULTAS V.

Utrum Christus prout existens in Eucharistia, possit videri oculo corporeo.

Primo est difficultas, An possit naturaliter videri.

Ocham in 4. quæst. 5. art. 3. Maior dist. 10. q. 5. & Gabriel lect. 45. lit. P. docent, Christum prout in Eucharistia, posse naturaliter videri oculo corporeo (de facto tamen à Deo impediti, ut mysterium Eucharistiæ occultetur) quia Christus prout

Ocham.
Maior.
Gabriel.
Suarez.
Vasquez.
Egidius.
Adamus.

in Eucharistia, verè est coloratus, & præsens in loco specierum; ergo poterit species sui in oculum immittere, & consequenter poterit videri.

S. Thomas. S. Thomas verò in 4. dist. 1. art. 4. quaestione. 1. Scotus quaest. 9. Suarez disp. 53. sect. 3. Valquez disp. 191. cap. 1. Adamus quaest. 5. dub. 5. & communiter Theologi docent, Christum prout in Eucharistia, non posse naturaliter videri, & merito: Primò, quia Christus, aut color ipsius, absque modo extensionis existens, nequit producere speciem sui in oculo, quia ei nequit contigui. Secundò, quia Christus, aut color ipsius, nequit esse obiectum potentiae visuæ, quia potentia cogitativa, quæ nobilior est quocumque sensu externo, ut pote valens confingere & percipere plura quæ sensu externo non percipiuntur, nequit confingere aliquid inextensum & indivisibile, & illud cogitare.

Quod si ad hanc secundam rationem respondeas, ideò cogitativam non posse percipere & cogitare quod indivisibiliter existit, quia nulla ex speciebus, quibus utitur, repræsentat rem absq; modo extensionis, & absque figura, non verò quia ipsi deficiat virtus naturalis ad id: contra hanc responsionem est, quòd cogitativa habet vim ad utendum specie, v. g. auri, absque extensione & figura auri, coniungendo sua cogitatione aurum cum extensione & figura montis, quæ per aliam speciem repræsentatur, ergo si haberet vim cogitandi quod inextensum & indivisibile est, posset optimè uti specie auri, ad cogitandum colorem illius absque extensione & figura aliqua.

Ad rationem ergo aduersariorum respondemus, non sufficere, Christum esse coloratum, & præsentem, ut immitat speciem sui in oculum; quia ad hoc requiritur in Christo modus extensionis, absq; quo nequit oculo contigui: & quamvis posset speciem sui immittere, non sufficeret, ut posset videri, ob defectum modi extensionis, absque quo non est obiectum sensibus proportionatum.

Secundò est difficultas, An Christus prout in Eucharistia, possit de potentia Dei absoluta videri.

Alexand. Alexander 4. par. q. 10. memb. 7. art. 3. Scotus in 4. disp. 10. quaest. 9. Scotus quaest. 1. art. 7. Valquez c. 2. & Egidius art. 7. partem affirmatiuam tuentur, quia in ea nulla apparet repugnantia.

Richardus. Richardus verò in 4. distinct. 10. art. 5. quaest. 2. Paludanus quaest. 4. art. 1. Capreolus quaest. 4. art. 3. ad 6. contra 1. conclus. & Suarez sect. 4. partem negatiuam tradunt, & merito: quia potentia visuæ nequit sua virtute naturali ferri in obiectum absq; modo extensionis, neque in ea est virtus aliqua innata ad id, quia nullum indicium neque vestigium illius in illa apparet, ergo nequit à Deo ad id eleuari.

DIFFICULTAS VI.

Utrum ea, quæ Christus acquirit, & ipsi imprimuntur extra Eucharistiam, committentur naturaliter ipsum in Eucharistia.

Conueniunt Primò Theologi, præsentiā localem, quæ Christo & cuiumque corpori imprimitur in vno loco, non imprimi ipsi in alio; quia præsentiā localis ita immobiliter respicit spatium cui adest, ut extra ipsum non perseueret ca-

dem. Et idem ob eandem rationem docent de motu locali, de quiete, & sessione, & de statione, & de alijs, quæ essentialiter respiciunt præsentiā localem determinatam.

Conueniunt Secundò, formas, siue substantiales siue accidentales, quæ essentialiter non respiciunt præsentiā & locum determinatum, quæ Christo imprimuntur in vno loco, v. g. in caelo, etiam imprimi ipsi in alijs locis in quibus est Sacramentaliter. Quamvis non desint, qui id uigent de aliquibus formis, sed absque sufficienti fundamento.

Est tamen difficultas, An id fiat naturaliter, an supernaturaliter pro mera voluntate Dei.

Maiores in 4. dist. 10. quaest. 4. Suarez disp. 48. sect. 6. & Egidius (quamvis obscure) quaest. 76. art. 4. dubio unico, docent id fieri supernaturaliter pro mera voluntate Dei, & non naturaliter, quia calor v. g. qui ab agente naturali imprimatur corpori existenti Toleti, nequit ab eo agente illi imprimi Romæ, quia agens illud nequit transmittere suum effectum, v. g. calorem, ultra sphaeram & terminum sibi naturaliter praefixum. Et si corpus existens Toleti fiat maius per additionem substantiæ & quantitatis, ut si aquæ infundatur alia pars aquæ; non fit maius necessariò & ex natura rei, existens Romæ: quia ad eam accretionem Romæ faciendam requiritur motus localis substantiæ & quantitatis additæ, quo tendat & transferatur in Curiam Romanam, qui nequit naturaliter fieri. Et corpus, quod corrumpitur in vno loco, non necessariò & ex natura rei corrumpitur in alio; quia corruptio corporis prouenit vel ex diuisione continui, vel ex alteratione aliqua: quæuis autem harum fieri potest ab agente naturali in vno loco, & potest non fieri in alio. Excepit tamen Suarez actiones vitales immanentes, non pendentes ab obiecto localiter applicato, quales sunt actiones sensus interioris, & intellectus, & virtutis appetitus, quia verisimile existimat, actiones has rei in vno loco impressas, eam in quouis alio naturaliter comitari.

Scotus verò in 4. dist. 10. quaest. 2. & 6. Gabriel lect. 46. lit. F. Valquez disp. 192. & Conimbrienses 4. Physic. cap. 5. quaest. 5. art. 2. docent, dictas formas & mutationes vitales conuenientes Christo (& idem est de conuenientibus cuiumque alij corpori) independentè à loco determinato, comitari Christum naturaliter, vbicumque existat; & merito: quia quæcumque formæ & mutationes independentes à loco determinato, vniuntur physice subiecto secundum se, prout abstrahit à loco, & ei secundum se, prout à loco abstrahit, alligantur: ergo vbicumque fuerit dictum subiectum secundum se, erit etiam, naturali consecutione, forma illi secundum se physice vnita & alligata, ex eo enim forma aliqua producit aut introducit in hoc loco, & nō in alio, quia subiectum, cui vnitur, est in eo loco, & non in alio; & ex eo forma aliqua existens in subiecto mouetur ad motum subiecti, & ad eundem locum trahitur, quia est vnita illi subiecto. Ergo eo ipso, quòd vnum vnitur physice alteri, secundum se constituitur, vbi est illud cui vnitur, quamvis in pluribus locis existat. Quod maximè confirmat Tridentinum sess. 13. Tridentin. cap. 3. dum ex vnione & connexionē aliquorum cum Corpore & Sanguine Christi existentibus in Eucharistia, infert, illa aliqua etiam esse in Eucharistia per concomitantiam.

Forma ergo, & mutatio, quæ vnitur Christo existenti in celo, etiam comitatur ipsum, & naturaliter, in Eucharistia, siue id fiat proximè ab agente naturali vniente formam aut mutationem Christo, si aliàs verum est, quòd ab agente naturali generaliter produciatur proximè præsentia, quod potest fieri ab agente naturali in Christo secundario, & deriuatiuè, & naturali consecutione ratione dictæ vnionis quam facit; quamuis aliàs primariò & directè non possit agere in Christum existentem in Eucharistia, neque duas præsentias eiusdem rei simul producere: siue id fiat à solo Deo (si agens naturale non possit) ad exigentiam tamen dictæ vnionis factæ ab agente naturali (ad eum modum, quo solus Deus naturaliter creat animam rationalem, quia eam creat ad exigentiam dispositionum, quas agens naturale induxit in materiam primam) quia vnio illa formæ aut mutationis cum Christo exigit, vt id fiat ab eo agente, à quo fieri possit: siue id proximè fiat (vt nos credimus) ab ipsa forma vel mutatione, quæ ab agente naturali vnitur Christo, quia ex se ipsa per simplicem emanationem, & naturalem consecutionem oritur & pullulat. Quia credimus generaliter, præsentias, quæ non fiunt per motum localem (quales sunt illæ, quibus res fiunt præsentès quando producuntur, & fiunt præsentès locis, in quibus fiunt materiæ primæ quibus vnuntur proximè aut remotè) proximè oriri & pullulare ex ipsis rebus quæ fiunt præsentès; sicut etiam credimus, substantiam & proprietates naturæ ex ipsa natura proximè oriri. Quod etiam credimus contingere præsentis rerum, quibus inhæret vel imprimitur proximè impulsus (saltem primariò & directè) vt moueantur: sed dicuntur moueri ad motum alterius, vt sunt præsentia aliorum accidentium à quantitate, imò & substantiæ corporalis, quia ista omnino per accidens mouentur ad motum quantitatis, cui proximè inhæret & imprimitur impulsus. Neque difficile existimamus, ex eadem re duas præsentias simul oriri, naturali consecutione, ad vnionem illius cum subiecto existente in duobus locis.

Ad rationem ergo aduersariorum respondemus, dicendo ad primam partem, calorè ab agente naturali impressum corpori existenti Toleti, etiam naturaliter comitari idem corpus existens Romæ, & id fieri vno ex prædictis modis: quamuis verius credamus, fieri proximè ab ipso calore impresso ratione vnionis cum ipso subiecto, & remotè ab agente naturali vniente calorem eū subiecto, quatenus causauit vnionem, ratione cuius naturali consecutione & deriuatiuè calor etiam fit præsens Romæ ultra sphaeram, ultra quam agens illud non potest proximè & directè operari. Et eodem modo ad secundam partem dicimus, corpus, quod Toleti fit maius additione substantiæ & quantitatis Toleti facta, etiam fieri maius Romæ ratione vnionis substantiæ & quantitatis additæ cum substantia & quantitate corporis, absque motu locali substantiæ & quantitatis additæ, quo tendat Romam; sed sola simplici emanatione alterius præsentia substantiæ & quantitatis additæ, ortæ in Curia Romana ex ipsa substantia, & quantitate addita. Et ad tertiam partem negamus, corpus, quod in vno loco substantialiter corrumpitur, v.g. corpus Petri non corrumpi in alio, quamuis fiat ab agente naturali, & quamuis actio præniæ, à qua prouenit corruptio, non imprimeretur corpori in alio loco, quia anima,

v.g. quæ aufertur à materia prima Petri, secundum se in nullo alio loco reperiri potest nisi in illa materia. Addimus, corpus, quod in vno loco substantialiter corrumpitur, per separationem videlicet substantialem formæ à materia secundum se: quia si corruptio non sit substantialis (vt quando fit per ablationem vnus præsentia formæ, aut modi vnionis formæ cum materia in aliquo loco, vt fieri potest, quamuis à solo Deo) non eo ipso, quod corpus corrumpitur in vno loco, corrumpitur in alio, vt patet ex dictis Disputat. v. Difficult. xiiii. quia tunc non destruitur altera præsentia, quæ forma & vnio sunt cum materia prima in alio loco, quod nobis non aduersatur; quia corruptio hæc respicit locum determinatum; forma autem, & mutatio quæ locum determinatum respicit, impressa subiecto in vno loco, non comitatur subiectum in alio loco existens, vt supra diximus.

DIFFICULTAS VII.

Quæ predicata attribuantur Christo ratione specierum.

Conueniunt cõmuniter Theologi, predicata accidentalitæ speciebus conuenientia, denotantia motum localem aut existentiam in loco, vt & propriè & absque figura attribui Christo, vt moueri localiter, & esse hic aut illic; vel, quia etiam ipsi Christo conueniunt intrinsecè, vt nos supra diximus; vel saltem, quia conueniunt ei extrinsecè, ex eo quod est physicè vnitus & alligatus speciebus.

Est tamen difficultas, an etiam reliqua predicata accidentalitæ, non denotantia motum, neque existentiam in loco, conuenientia speciebus, attribuantur Christo.

Claudius Sanctes Reper. 5. de Eucharistia, c. 3. affirmat, quia predicata plura accidentalitæ conuenientia speciebus, attribuantur Christo in Eucharistia ratione vnionis Christi cum ipsis speciebus, ergo omnia debent attribui, quia omnium eadem est ratio.

Valquez verò disp. 193. cap. 2. negat, & meritis quia quamuis species calefiant, aut alio modo alterentur aut corrumpantur, Christus tamen non dicitur caleferi, neque alio modo alterari neque corrumpi, quia predicata hæc, & generaliter alia quæ non referuntur ad aliquem sensum, exceptis quæ denotant motum localem aut præsentiam in loco, non attribuantur secundum communem vsum alicui per extrinsecam denominationem, neque per deriuationem ex altero.

Addimus, predicata conuenientia speciebus, quæ non referuntur ad aliquem sensum non attribui Christo; quia quæ ad sensum referuntur, vt videri, tangi, contrectari, dentibus atteri, & gustari, etiam attribuantur Christo, quia Christus est sub speciebus quasi sub quodam tegumento: operationes autem sensuum nõ tantum dicuntur verificari circa sensibilia per se, sed circa substantiam, quæ est subiectum immediatè quantitatis, & mediatum aliorum accidentium, ob quod dicitur sensibilis per accidens; sed etiam dicuntur verificari circa substantiam quæ continetur aut contigitur subiecto ipso sensibilibus per se. & ita, qui tangit aut videt vestem, etiam dicitur tangere aut videre hominem vestitum contectum veste ipsa.

Dicitur

Dicitur etiā Christus manducari, quando manducantur species, quia manducare includit cibum dentibus atterere, & motum localem traiectionis cibi ad stomachum, ex quibus, iuxta ea quæ dicta sunt, dentibus atteri potest Christo attribui, ratione specierum, & motus traiectionis etiam ratione sui, quamvis deriuatiuè ex traiectione specierum.

Deinde Christus dicitur frangi in Eucharistia, quando franguntur species, non quia verè in partes frangatur & diuidatur, sed quia frangitur & diuiditur quoad existentiam in Sacramento, quia existens antea in vno Sacramento, post fractionem specierum existit in diuersis Sacramentis.

Tandem Christus dicitur misceri, quando miscentur species Sanguinis & Corporis (quamuis non corrumpatur, neque verè diuidatur, sicut etiam grana diuersi generis frumenti absque corruptione & diuisione dicuntur misceri) quia ea mixtione Corpus Christi constituitur intra species Sanguinis, & vndeque Sanguine circumdatur.

Est tamen discrimen inter dicta prædicata, quæ Christo attribuantur ratione specierum, quod fractio & mixtio attribuantur Christo propriè absque figura, & etiam ratione sui, & intrinsecè, sicut prædicata denotant motum & præsentiam in loco; prædicata verò quæ ad sensum referuntur, quamuis verè attribuantur Christo, non tamen propriè, sed impropriè & figuratè, & tantum ratione specierum per figuram Metonymiam, quia Christo attribuantur tantum ratione specierum ipsum continentium, seu occultantium.

Ad rationem ergo in oppositum constat, non omnium prædicatorum, quæ conueniunt speciebus, esse eandem rationem, ut Christo attribuantur.

DIFFICULTAS VIII.

Utrum aliquando in Eucharistia videatur vera Caro & verus Sanguis Christi in se ipsis.

Supponimus, in Eucharistia aliquando apparuisse Carnem & Sanguinem Christi, ut affirmant Palchasinus lib. de Corpore & Sanguine Christi, cap. 54. Guimundus lib. 3. de Sacram. Corporis & Sanguinis Christi, & plures alij: & apparitiones has fieri posse duobus modis; vno modo, solius visus aut mediij immutatione, ita ut in ipsis speciebus verè non sit quod in eis apparet, sed tantum ob oculos versetur, quod Deus efficere potest, producendo in visu speciem visibilem representantem Carnem & Sanguinem, seu eorum partem, & colores, ut existentes & præsentés diuisibiliter in Eucharistia, quamuis re ipsa non sint eo modo existentes & præsentés: altero modo fieri posse, facta immutatione in speciebus accipientibus figuram & colorem vel carnis vel sanguinis, & hoc posteriori modo fieri, quoties sic apparent omnibus, præsertim si diu sic appareant; quoties verò species non apparent omnibus eodem modo, fieri modo priori.

Hoc ergo supposito, conueniunt Theologi, quoties dictæ apparitiones fiunt priori modo, immutatione videlicet solius visus vel mediij, & non ipsarum specierum, tunc non videri veram Carnem neque verum Sanguinem Christi in propria specie & in se ipsis; quia id quod tunc apparet, non est

verè in obiecto, neque in speciebus Sacramentalibus, sed tantum apparet ob immutationem visus vel mediij.

Est tamen difficultas, An quoties apparitiones fiunt posteriori modo, tunc videantur Caro & Sanguis Christi in propria specie & figura, & in se ipsis.

Alexander 4. par. quæst. 11. num. 2. art. 4. Gabriel lect. 51. lit. E. & Palatius dist. 10. disp. ult. partem affirmatiuam tuerentur, quia ex vna parte id est possibile, & ex altera id est maximè conueniens, ad confirmandam veritatem præsentie Christi in Eucharistia.

S. Thomas verò, & Vasquez quæst. 76. art. 81. S. Thomas Adamus q. 5. dub. 3. & communiter Theologi partem negatiuam tradunt, & merito: quia in primis tunc non videtur vera Caro Christi, neque verus Sanguis Christi prout existit in Eucharistia, quia in ea existit indiuisibiliter, & tunc apparet diuisibilis. Deinde non videtur vera Caro neque verus Sanguis Christi modo diuisibili, quia quamuis hoc sit possibile, si incipiat constitui in Eucharistia modo diuisibili, siue deferendo locum celi, siue multiplicata præsentia circumscriptiua & diuisibili Christi, id tamen est indecens, quia facile posset tangi & contrectari ab hominibus. Cui maxime fauet, quod quando sic apparet per multum tempus, diuturnitate ipsa color Carnis & Sanguinis marcescit, quod non contingit colori veræ Carnis & veri Sanguinis Christi: apparet autem tunc Caro & Sanguis Christi ratione effigiei carnis & sanguinis, quam Deus format in speciebus, quantum ad figuram & colorem. Et quamuis in his apparitionibus simplices decipiantur, in eo tamen nullum reperitur mendacium, quia non fiunt à Deo intentione decipiendi, sed significandi Christum esse sub speciebus.

Et quod dictum est de Carne & Sanguine Christi, nempe quod neque in apparitionibus posteriori modo factis videantur in se ipsis, etiam dicendum est (quicquid Egidius dicat) de puero aut viro Iesū sic apparente, ob rationem dictam.

DIFFICULTAS IX.

Utrum quando apparet Caro aut Sanguis in speciebus, maneat Christus Sacramentaliter sub illis.

Conueniunt Theologi, quando caro, aut sanguis, aut puer apparet in speciebus, non immutatione specierum, sed tantum immutatione visus aut mediij, tunc manere Christum sub speciebus: quia tunc species secundum se manent in eodem statu, ac proinde tunc Christus eodem modo erit sub illis, ac erat antea.

Est tamen difficultas, An quando dictæ apparitiones fiunt immutatione specierum, tunc maneat Christus Sacramentaliter sub illis.

Durandus in 4. dist. 10. quæst. 4. docet, Christum tunc non manere Sacramentaliter sub speciebus, quia sub ipsis sic mutatis non maneret substantia panis neque vini, quia sub accidentibus Carnis nequit manere substantia panis, in cuius locum successit Corpus Christi; & sub accidentibus Sanguinis nequit manere substantia vini, in cuius locum successit Sanguis Christi.

S. Thomas

S. Thomas.
Vasquez.
Sotus.

S. Thomas & Vasquez quaest. 76. art. 8. Sotus in 4. dist. 10. quaest. 1. art. 8. & communiter Thomista docent, tunc Christum manere sub speciebus, si maneat eadem quantitas; quia quamdiu eadem quantitas manet, etiam maneret substantia panis & vini.

Palatius.
Henric.
Adamus.
Suarez.

Palatius verò dist. 10. disput. vlt. Henriquez lib. 9. cap. 28. Adamus quaest. 5. dub. 5. & Suarez disp. 55. sect. 3. docent, quoties in his apparitionibus fit tanta mutatio in speciebus, ut sub eis non conseruaretur substantia panis aut vini, ut contingere potest, quamuis maneat eadem numero quantitas, tunc sub illis non manere Christum; & quoties in speciebus non fit tanta mutatio, ut sub illis non desineret substantia panis aut vini, tunc sub illis manere Christum; & merito: quia Christus succedit sub speciebus ipsi substantia panis aut vini in locum illius, ergo quoties sub illis non conseruaretur substantia panis aut vini, non permanet Christus sub illis; & quoties conseruaretur, permanet.

Addimus, ut contingere potest, quamuis maneat eadem numero quantitas, quia quantitas non est dispositio sufficiens ad conseruandam substantiam panis & vini, sed necessaria sunt alia accidentia, quae possunt deficere, quamuis quantitas non deficiat.

Addimus contra Durandum, in dictis apparitionibus posse species ita immutari quoad figuram & colorem, ut appareant puer aut sanguis, absque eo quod sub illis corrumpatur substantia panis & vini, quamuis adesset (ac proinde species posse sic immutari quoad figuram & colorem, perseuerante Christo sub illis) quia possunt sic immutari à Deo, absque eo quod dissoluatur temperamentum primatum qualitarum sufficiens ad conseruandam substantiam panis & vini, si adesset: & credimus, de facto regulariter ita fieri mutationem specierum quoad figuram & colorem, ut sub ipsis sic immutatis & apparentibus perseueraret substantia panis & vini, & perseueret Christus, quousque diurnitate temporis contingat species ipsas corrumpi, quia id est maxime conueniens fini, quem Deus regulariter medijs eis apparitionibus intendit: quia vel sunt à Deo ad significandam praesentiam Christi sub speciebus, cui fini magis congruit, quod sub illis perseueret, vel sunt ad solatium alicuius iusti, & huic fini etiam magis congruit quod perseueret, quia sic solatium erit magis solidum. Quod si aliquando fini,

qui creditur à Deo intendi, magis congruat, mutationem specierum ita fieri, ut sub ipsis sic mutatis non perseueraret substantia panis aut vini, & non perseueret Christus, ut quando species sic apparent in punitionem illius qui eas intendit indigne suscipere, tunc credendum est sub eis non perseuerare Christum, si illae permanenter sic appareant.

Nihilominus species illae sic apparentes, siue credatur sub illis Christus perseuerare, siue credatur non perseuerare, adorandae & venerandae sunt: quia si credatur sub illis perseuerare, adorandae sunt tamquam re ipsa continentes seu occultantes Christum; si verò credatur non perseuerare sub illis, adorandae & venerandae sunt, tamquam signum & vestigium Christi.

Quoad esum verò & consumptionem specierum sic apparentium expediens est, illas non consumere (nisi redeant ad pristinam formam) ut docent communiter Theologi, quia tunc non sunt sub forma cibi aut potus humani sub qua Christus voluit sumi, sed eas seruare ob aestimationem tanti miraculi, & ob maiorem reuerentiam huius Sacramenti. Et hoc consuevit in Ecclesia fieri: nihilominus si quis non horreat sumptionem specierum sic apparentium, non video eum prohiberi.

Sed quæres, Quid facturus est Sacerdos, si post consecrationem ante sumptionem, contingat aut species panis, aut species vini, aut ambas sic immutari & apparere. Respondemus, species non immutatas, si aliqua non sunt immutata, sumendas esse à Sacerdote, quia Sacerdos tenetur præcepto diuino Sacramentum ab ipso confectum sumere, quantum possit; species verò immutatas, siue ambas siue alteras, & non redeunt ad pristinam speciem, non esse ex obligatione & necessitate sumendas, quia non sunt sub forma cibi & potus humani, sub qua sola Christus præcepit sumi, neque esse necessarium nouam materiam colectare, etiam si ambas species sic immutatae sint, & permaneant, ut contra Antoninū docent communiter Theologi, tum quia id non est necessarium ad perfectionem prioris sacrificij, quia absque sumptione, & ante ipsam, sacrificium est perfectum, tum quia, quamuis absque sumptione non esset perfectum, consecratione nouae materiae, & sumptione ipsius, non perficeretur sacrificium illud prius, quia consecratione nouae materiae fieret nouum sacrificium, & eius sumptione perficeretur nouum istud, & non illud prius.

DISPUTATIO VII.

De accidentibus panis & vini remanentibus in Eucharistia.

DIFFICULTAS I.

Quae accidentia panis & vini remaneant in Eucharistia post consecrationem.

CONVENIUNT Primò Catholici, in Eucharistia post conuersionem panis & vini in Corpus & in Sanguinem Christi factam media consecratione, manere accidentia sensibilia panis & vini, (id est, quae à sensibus præcipiuntur) nempe quantitatem, ca-

lorem, frigiditatem, siccitatem, humiditatem, colorem, odorem, & saporem: quia praequam quod experientia constat, dicta accidentia post consecrationem manere, definitum est in Concilio Lateranensi cap. 1. & ab Eugenio IV. in suo Decreto fidei, & in Tridentino sess. 13. can. 2. in Eucharistia manere species panis & vini. Nomine autem specierum ad minus accidentia sensibilia intelliguntur.

Conueniunt Secundò Theologi, non solum accidentia sensibilia panis & vini in Eucharistia manere, sed etiam omnia alia accidentia, quamuis sensibus occulta, quae separata à substantia possunt conser-